

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรกรรมของเกษตรกรถูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีภูมิลำเนาในเขตตำบลเวียงใต้ ตำบลทุ่งยาว ตำบลเวียงเหนือ และตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 144 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในรูปตาราง พร้อมวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน และมีวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพด้านการเกษตร ความรู้การเกษตร ของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการสินเชื่อ และการใช้สินเชื่อจาก ธ.ก.ส.
- ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสำเร็จในอาชีพ
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในอาชีพกับปัจจัยด้านบุคคล เศรษฐกิจ และประเภทสินเชื่อและการใช้
- ตอนที่ 6 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

1.1 เพศ

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.8 เป็นเพศชาย ส่วนที่เหลือร้อยละ 31.2 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	99	68.8
หญิง	45	31.2
รวม	144	100.0

1.2 อายุ

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.6 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี รองลงมา ร้อยละ 32.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 11.8 มีอายุไม่เกิน 30 ปี และร้อยละ 7.6 มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป อายุของเกษตรกรเฉลี่ย 39.41 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.02 เกษตรกรมีอายุน้อยที่สุด 26 ปี และมีอายุสูงสุด 61 ปี (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	17	11.8
31 - 40 ปี	70	48.6
41 - 50 ปี	46	32.0
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	11	7.6
รวม	144	100.0
อายุน้อยที่สุด 26 ปี	อายุสูงสุด 61 ปี	
อายุเฉลี่ย 39.61 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.02	

1.3 ระดับการศึกษา

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.3 มีการศึกษาระดับ ป.4 - ป.6 รองลงมา ร้อยละ 41.7 มีการศึกษาระดับ ต่ำกว่า ป.4 และร้อยละ 9.0 มีการศึกษาระดับสูงกว่า ป.6 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.4	60	41.7
ป.4 - ป.6	71	49.3
สูงกว่า ป.6	13	9.0
รวม	144	100.0

1.4 สถานภาพสมรส

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84.0 มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 9.7 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 6.3 มีสถานภาพม่าย (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	14	9.7
สมรส	121	84.0
ม่าย	9	6.3
รวม	144	100.0

1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 - 4 คน ส่วนที่เหลือร้อยละ 48.6 มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4.76 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.80 มีจำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน สูงสุด 9 คน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน	ร้อยละ
2 - 4 คน	74	51.4
ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป	70	48.6
รวม	144	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน

สูงสุด 9 คน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.76 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.80

1.6 จำนวนแรงงานเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่สามารถช่วยแรงงานเกษตรกรรม จำนวนตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 34.0 มีจำนวน 3 คน และร้อยละ 26.4 มีจำนวน 2 คน เกษตรกรมีจำนวนแรงงานเกษตรกรรมในครัวเรือนเฉลี่ย 3.49 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.37 มีจำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน และแรงงานสูงสุด 7 คน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนแรงงานเกษตร

จำนวนแรงงาน (คน)	จำนวน	ร้อยละ
2 คน	38	26.4
3 คน	49	34.0
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	57	39.6
รวม	144	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุด 1 คน

สูงสุด 7 คน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.49 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.37

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพด้านการเกษตร ความรู้การเกษตร และสินเชื่อ ของเกษตรกร

2.1 สภาพการถือครองที่ดิน

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.5 มีสภาพการถือครองที่เป็นของตนเอง ร้อยละ 8.3 เป็นเจ้าของบางส่วน และร้อยละ 4.2 มีสภาพการถือครองลักษณะอื่น คือ มิได้เป็นของตนเอง แต่เป็นของญาติพี่น้อง หรือบิดามารดา เป็นต้น (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามสภาพการถือครองที่ดิน

สภาพถือครอง	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของทั้งหมด	126	87.5
เป็นเจ้าของบางส่วน	12	8.3
อื่น ๆ *	6	4.2
รวม	144	100.0

* หมายถึงเช่าบางส่วน หรือเช่าทั้งหมด

2.2 จำนวนที่ดินเพื่อการเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.8 ใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ทำไร่ เป็นต้น จำนวน 3-4 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 34.0 ใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม 1-2 ไร่ และร้อยละ 22.2 ใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมจำนวนตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไป เกษตรกรใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเฉลี่ย 4.33 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.87 ใช้พื้นที่เกษตรกรรมต่ำสุด 1 ไร่ และสูงสุด 20 ไร่ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนที่ดินเพื่อการเกษตร

จำนวนที่ดิน (ไร่)	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 ไร่	49	34.0
3 - 4 ไร่	63	43.8
ตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไป	32	22.2
รวม	144	100.0

จำนวนพื้นที่ต่ำสุด 1 ไร่

สูงสุด 20 ไร่

จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมเฉลี่ย 4.33 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.87

2.3 ประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรม

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ปลูกถั่วเหลือง กระเทียม ร้อยละ 46.5 มีประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรมระหว่าง 13 - 18 ปี รองลงมา ร้อยละ 36.8 มีประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรมไม่เกิน 12 ปี และร้อยละ 16.7 มีประสบการณ์ตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป เกษตรกรมีประสบการณ์การทำเกษตรกรรมเฉลี่ย 14.04 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.51 มีประสบการณ์น้อยที่สุด 7 ปี และประสบการณ์สูงสุด 27 ปี (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรม

ประสบการณ์ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 12 ปี	53	36.8
13 - 18 ปี	67	46.5
ตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป	24	16.7
รวม	144	100.0

ประสบการณ์ต่ำสุด 7 ปี

ประสบการณ์สูงสุด 27 ปี

ประสบการณ์เฉลี่ย 14.04 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.51

2.4 การติดต่อปรึกษาปัญหาทางการเกษตรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.3 ในแต่ละเดือนไม่เคยไปติดต่อและปรึกษาปัญหาทางการเกษตรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรด้วยตนเอง ในขณะที่ร้อยละ 29.2 เคยไปติดต่อปรึกษาเป็นบางครั้ง และร้อยละ 12.5 เคยไปติดต่อปรึกษากับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

การติดต่อ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	18	12.5
ไม่เคย	84	58.3
เป็นบางครั้ง	42	29.2
รวม	144	100.0

2.5 การร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.7 ได้มีส่วนร่วมใจกิจกรรมทางการเกษตร เช่น งานวันสาริต งานวันเกษตร การประชุมเกษตรกร เป็นต้น ที่จัดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมาอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ร้อยละ 27.1 เคยเข้าร่วมกิจกรรม และร้อยละ 22.2 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

การร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ	73	50.7
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	32	22.2
ร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง	39	27.1
รวม	144	100.0

2.6 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ทางการเกษตร

จากการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เคยรับข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ทางการเกษตรจากแหล่งต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ ร้อยละ 97.9 เคยรับข่าวสารความรู้จากสื่อวิทยุ หรือโทรทัศน์ ร้อยละ 93.1 เคยรับข่าวสารความรู้จากเพื่อนเกษตรกร ร้อยละ 44.4 เคยรับข่าวสารความรู้จากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 42.4 เคยรับข่าวสารความรู้จากหอกระจายข่าวหมู่บ้าน ร้อยละ 41.7 เคยรับข่าวสารความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และร้อยละ 38.2 เคยรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารอื่น ๆ เช่น วารสาร นิตยสาร แผ่นโฆษณา และจากบริษัทส่งเสริมการเกษตรต่าง ๆ เป็นต้น (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการรับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่าง ๆ

แหล่งข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุโทรทัศน์	141	97.9
เพื่อนเกษตรกร	134	93.1
หนังสือพิมพ์	64	44.4
หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	61	42.4
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	60	41.7
อื่น ๆ	55	38.2

หมายเหตุ เกษตรกรบางรายอาจรับข่าวสารการเกษตรมากกว่า 1 แหล่ง

2.7 รายได้ทั้งหมดของครอบครัว

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.6 ครอบครัวมีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับราชการ รับจ้างทั่วไป หรือค้าขาย ปีละตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 37.5 ครอบครัวมีรายได้ปีละระหว่าง 10,001-20,000 บาท และร้อยละ 13.9 ครอบครัวมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ครอบครัวของเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 25,048 บาทต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18,656 มีรายได้ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี และสูงสุด 97,000 บาทต่อปี (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อปี

รายได้ (บาท/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	20	13.9
10,001-20,000 บาท	54	37.5
ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป	70	48.6
รวม	144	100.0

รายได้ต่ำสุด 5,000 บาท/ปี

รายได้สูงสุด 97,000 บาท/ปี

รายได้ครอบครัวเฉลี่ย 25,048 บาท/ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18,656

หมายเหตุ รายได้ของครอบครัวเกษตรกรคำนวณจากรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากการปลูกถั่วเหลือง และกระเทียม
2. รายได้จากการปลูกผัก
3. รายได้จากสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพราชการ
4. รายได้จากการค้าขาย
5. รายได้จากอาชีพรับจ้างทั่วไป

2.8 ความรู้ด้านการเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ด้านการเกษตร ด้วยคะแนนเฉลี่ย 6.98 หรือร้อยละ 69.8 เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า กลุ่มเกษตรกรสามารถตอบคำถามความรู้ด้านการเกษตร เรียงตามลำดับดังนี้

เกษตรกรสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง และมีคะแนนสูงสุดไปหาคำสุดท้าย คือ ข้อ 10 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 ข้อ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 ข้อ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 ข้อ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 ข้อ 5 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 ข้อ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.68 ข้อ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.64 ข้อ 9 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 ข้อ 7 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.42 และ ข้อ 8 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.41 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของการตอบคำถามความรู้เกษตรกรของเกษตรกร

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรคที่สำคัญของถั่วเหลืองคือ โรคใบจุดนูนและโรคราสนิม	127	88.2	17	11.8
2. การดูแลรักษาเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองควรเก็บไว้ในภาชนะที่มีอุณหภูมิสูงเพื่อป้องกันเชื้อรา	128	88.9	16	11.1
3. พันธุ์ถั่วเหลืองที่นิยมมากที่สุดคือ พันธุ์ สจ.1, สจ.2, สจ.4, สจ.5 เชียงใหม่ 60, นครสวรรค์ 4 และพันธุ์สุโขทัย 1	124	86.1	20	13.9
4. ถั่วเหลืองสามารถปลูกได้เฉพาะฤดูแล้งเท่านั้น	92	63.9	52	36.1
5. ถั่วเหลืองสามารถสร้างปุ๋ยในโตรเจนได้	119	82.6	25	17.4
6. โรคที่สำคัญของกระเทียมคือ โรคใบจุดนูนและโรคราสนิม	98	68.1	46	31.9
7. จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นแหล่งปลูกกระเทียมที่สำคัญ	60	41.7	84	58.3
8. การใช้ปุ๋ยในโตรเจนจำนวนมากจะทำให้กระเทียมคุณภาพต่ำ	59	41.0	85	59.0
9. กระเทียมสามารถปลูกได้ดีในดินเหนียว	66	45.8	78	54.2
10. กระเทียมเป็นพืชที่เติบโตได้ดีในอุณหภูมิต่ำ	132	91.7	12	8.3

2.9 ระดับความรู้การเกษตร

จากผลการศึกษา ความรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร โดยใช้แบบทดสอบความรู้ 10 ข้อ พบว่าความรู้เฉลี่ยของเกษตรกรเท่ากับ 6.98 ข้อ จึงนำมาตั้งเกณฑ์ความรู้ คือ ถ้าเกษตรกรมีความรู้มากกว่า 6.98 ถือว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับมาก ถ้าเกษตรกรมีความรู้น้อยกว่า 6.98 ถือว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับน้อย พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.8 มีความรู้การเกษตรระดับมาก และร้อยละ 31.3 มีความรู้การเกษตรระดับน้อย (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับความรู้การเกษตร

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	45	31.3
มาก	99	68.8
รวม	144	100.0

หมายเหตุ ระดับรู้น้อย หมายถึง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ไม่เกิน 6.98

ระดับรู้นอก หมายถึง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกินกว่า 6.98

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการสินเชื่อ และการใช้สินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ฯ

3.1 แหล่งเงินทุนของเกษตรกร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด ปัจจุบันขอกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในขณะที่เกษตรกรจำนวนหนึ่ง ร้อยละ 21.5 ได้ขอกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร จำนวนร้อยละ 16.7 ขอกู้ยืมเงินจากผู้อื่น ๆ และร้อยละ 5.6 ได้ขอกู้ยืมเงินจากนายทุนในท้องถิ่น (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามแหล่งการกู้เงิน

แหล่งกู้เงิน	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ฯ	144	100.0
สหกรณ์การเกษตร	31	21.5
นายทุนเงินกู้	8	5.6
ญาติพี่น้อง	24	16.7

หมายเหตุ เกษตรกรบางรายอาจขอกู้เงินมากกว่า 1 แหล่ง

3.2 ประเภทของสินเชื่อ

สำหรับสินเชื่อที่เกษตรกรได้ขอกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ช.ก.ส.) เกษตรกรทุกรายกู้ยืมเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต ส่วนการกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ นั้นมักเป็นการกู้ยืมเพื่อนำไปใช้ระหว่างการรอขายผลผลิต หรือนำชำระคืนแก่ ช.ก.ส. เพื่อให้สามารถกู้ยืมในฤดูกาลต่อไปได้ ทั้งนี้เกษตรกรผู้กู้ยืมเงินจาก ช.ก.ส. ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคือต้องชำระคืนเงินกู้เดิมให้หมดสิ้นก่อนจึงจะมีสิทธิกู้ยืมในคราวต่อไปได้

3.3 การนำสินเชื่อจาก ช.ก.ส. ไปใช้

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.9 หลังจากได้รับเงินกู้หรือสินเชื่อจาก ช.ก.ส. แล้ว จะนำไปใช้เพื่อการเกษตรแต่เพียงอย่างเดียว ในขณะที่ร้อยละ 18.1 จะนำเงินไปใช้เพื่อการเกษตรและนำบางไปใช้เพื่อการบริโภคภายในครอบครัวด้วย (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการนำสินค้าจาก ธ.ก.ส. ไปใช้

การนำสินค้าไปใช้	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ในการเกษตรอย่างเดียว	118	81.9
ใช้ในการเกษตร และการบริโภคบางส่วน	26	18.1
รวม	144	100.0

3.4 จำนวนหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.8 มีจำนวนหนี้กับ ธ.ก.ส. ระหว่าง 5,001-10,000 บาท รองลงมา จำนวน ร้อยละ 18.1 มีหนี้สินน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 10.4 มีหนี้สินระหว่าง 10,001-20,000 บาท และร้อยละ 2.7 มีหนี้สินตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนหนี้

จำนวนหนี้ (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	26	18.1
5,001 - 10,000 บาท	99	68.8
10,001 - 20,000 บาท	15	10.4
ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป	4	2.7
รวม	144	100.0

3.5 การชำระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีภาระหนี้สินกับ ธ.ก.ส. การสอบถามถึงการชำระหนี้สินของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรทั้งหมดสามารถชำระหนี้สินให้แก่ ธ.ก.ส. ได้ทั้งหมด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสำเร็จในอาชีพ

4.1 ความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

จากเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 ราย จากเครื่องมือที่ใช้วัดคุณภาพชีวิต คือเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) แล้วทำการประเมินรายการตามกำหนดผลการศึกษาพบว่า ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตในภาพรวมของเกษตรกร ผ่านเกณฑ์การประเมิน หากพิจารณารายได้ด้านหมวดสุขภาพดี มีบ้านอาศัย ครอบครัวยุคสบาย อยากร่วมพัฒนา พาสู่คุณธรรม และตัวชี้วัดในหมวดบำรุงสิ่งแวดล้อม ของเกษตรกรตัวอย่างผ่านเกณฑ์การประเมิน หรือบรรลุเป้าหมาย แต่พบว่า ตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตในหมวดการศึกษาถ้วนทั่วไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน เช่นเดียวกันกับตัวชี้วัดด้านรายได้ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากเครื่องมือชี้วัดความจำเป็น แสดงว่าเกษตรกร มีความสำเร็จในอาชีพ แต่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาความสำเร็จบางด้าน(ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 การประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกร จากเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

หมวด/ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน	เกณฑ์ประเมิน (%)	ผลการสำรวจ (%)	ผลการประเมิน
1. สุขภาพดี	79.8	97.4	ผ่าน
2. มีบ้านอาศัยและสภาพแวดล้อมดี	88.0	94.7	ผ่าน
3. การศึกษาถ้วนทั่ว	91.7	88.5	ไม่ผ่าน
4. ครอบครัวยุคสบาย	91.8	97.7	ผ่าน
5. รายได้มาก เพียงพอต่อการดำรงชีพ	70.0	29.8	ไม่ผ่าน
6. อยากร่วมพัฒนา	91.7	93.7	ผ่าน
7. พาสู่คุณธรรม	90.0	98.0	ผ่าน
8. บำรุงสิ่งแวดล้อม	90.0	99.5	ผ่าน
เฉลี่ย	87.1	93.8	ผ่าน

หมายเหตุ การประเมินคุณภาพชีวิตของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ด้วยเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปรากฏว่าผลการประเมินภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่ร้อยละ 93.8 แม้ว่าหมวดการศึกษาถ้วนทั่ว และหมวดรายได้มากเพียงพอต่อการดำรงชีพ จะไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินก็ตาม แต่หมวดอื่นที่เหลือ 6 หมวดล้วนแต่ผ่านการเกณฑ์ประเมิน ดังนั้นจึงมีผลทำให้การประเมินคุณภาพชีวิตในภาพรวมผ่านเกณฑ์

4.2 ระดับความสำเร็จในอาชีพ

จากการประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกรด้วยเครื่องมือชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน และชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรมีความสำเร็จในอาชีพ (ผลการประเมินเท่ากับร้อยละ 93.8) จึงนำผลการประเมินภาพรวมมาตั้งเกณฑ์ระดับความสำเร็จ คือ ถ้าเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตตามเครื่องชี้วัดสูงกว่าภาพรวมหรือร้อยละ 93.8 ถือว่ามีความสำเร็จในอาชีพระดับสูง ถ้าเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตตามเครื่องชี้วัดต่ำกว่าภาพรวมหรือต่ำกว่าร้อยละ 93.8 ถือว่ามีความสำเร็จในอาชีพระดับต่ำ พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.9 มีความสำเร็จในอาชีพระดับสูง ในขณะที่ร้อยละ 43.1 มีความสำเร็จในอาชีพระดับต่ำ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับความสำเร็จในอาชีพ

ระดับความสำเร็จ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	62	43.1
สูง	82	56.9
รวม	144	100.0

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8
 ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในอาชีพกับปัจจัยด้านบุคคล เศรษฐกิจ และประเพณีเชื่อและการใช้

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.01854 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จะเท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตารางซึ่งหมายถึงเพศของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

เพศ	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
ชาย	43 (43.4)	56 (56.6)	99 (68.8)
หญิง	19 (42.2)	26 (57.8)	45 (31.3)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=0.01854^{NS} \quad (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8
ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.25238 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 เท่ากับ 7.815 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง จึงหมายถึง อายุของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

อายุ	ความสำเร็จในอาชีพ		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่เกิน 30 ปี	7 (41.2)	10 (58.8)	17 (11.8)
31 - 40 ปี	29 (41.4)	41 (58.6)	70 (48.6)
41 - 50 ปี	21 (45.7)	25 (54.3)	46 (31.9)
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	5 (45.5)	6 (54.5)	11 (7.6)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=0.25238^{NS} \quad (\chi^2(3,0.05)=7.815)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.3077 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 จะเท่ากับ 9.210 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะมากกว่าตาราง จึงหมายถึงระดับการศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 23) กล่าวคือ เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับสูง จะมีความสำเร็จในอาชีพสูงกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
ต่ำกว่า ป.4	35 (58.3)	25 (41.7)	60 (41.7)
ป.4-ป.6	24 (33.8)	47 (66.2)	71 (49.3)
สูงกว่า ป.6	3 (23.1)	10 (76.9)	13 (9.0)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=10.3077^{**} (\chi^2(2,0.01)=9.210)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8
ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.25407 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จะเท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง สถานภาพสมรสของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

สถานภาพสมรส	ความสำเร็จในอาชีพ		รวม
	ต่ำ	สูง	
โสด / ม่าย	11 (47.8)	12 (52.2)	23 (16.0)
สมรส	51 (42.1)	70 (57.9)	121 (84.0)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=0.25407^{NS} \quad (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.71576 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 เท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง จำนวนแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

จำนวนแรงงาน	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
น้อย	35 (40.2)	52 (59.8)	87 (60.4)
มาก	27 (47.4)	30 (52.6)	57 (39.6)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=0.71576^{NS} (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8
 ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8
 จำนวนแรงงานน้อย หมายถึง จำนวนแรงงานในฟาร์ม 1-3 คน
 จำนวนแรงงานมาก หมายถึง จำนวนแรงงานในฟาร์ม ตั้งแต่ 4 คน ขึ้นไป

5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในทางเกษตรกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในทางเกษตรกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 14.8831 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 จะเท่ากับ 6.635 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะมากกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง ความรู้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 26) กล่าวคือ เกษตรกรที่มีความรู้ด้านการเกษตรสูง จะมีความสำเร็จในอาชีพที่สูงกว่ากลุ่มเกษตรกรที่มีความรู้ในทางการเกษตรต่ำกว่า

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

ระดับความรู้	ความสำเร็จในอาชีพ		รวม
	ต่ำ	สูง	
น้อย	30 (66.7)	15 (33.3)	45 (31.3)
มาก	32 (32.3)	67 (67.7)	99 (68.8)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=14.8831^{**} (\chi^2(1,0.01)=6.635)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

ความรู้น้อย หมายถึง เกษตรกรที่มีความรู้ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 63.98

ความรู้มาก หมายถึง เกษตรกรที่มีความรู้ในระดับสูงกว่าร้อยละ 63.98

5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการทำฟาร์มกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการทำฟาร์มกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.01494 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จะเท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง ประสพการณ์ในการทำฟาร์มของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการทำฟาร์มกับความสำเร็จในอาชีพ

ของเกษตรกร	ประสพการณ์	ความสำเร็จในอาชีพ		
		ต่ำ	สูง	รวม
น้อย		41	63	104
		(39.4)	(60.6)	(72.2)
มาก		21	19	40
		(52.5)	(47.5)	(27.8)
รวม		62	82	144
		(43.1)	(56.9)	(100.0)

$$\chi^2=2.01494^{NS} (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8
 ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8
 ประสพการณ์น้อย หมายถึง ประสพการณ์การปฏิบัติงานในฟาร์มน้อยกว่า 14 ปี
 ประสพการณ์มาก หมายถึง ประสพการณ์การปฏิบัติงานในฟาร์มมากกว่า 14 ปี

5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการถือครองที่ดิน

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการถือครองที่ดินกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.5195 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จะเท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง สภาพการถือครองที่ดินของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการถือครองที่ดินกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

สภาพการถือครอง	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
เป็นของตนเองทั้งหมด	52 (41.3)	74 (58.7)	126 (100.0)
อื่น ๆ (เป็นเจ้าของบางส่วน เช่าบางส่วน เช่าทั้งหมด)	10 (55.6)	7 (44.4)	18 (100.0)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=2.5195^{NS} \quad (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.27373 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จะเท่ากับ 5.991 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

รายได้ทั้งหมดของครอบครัว	ความสำเร็จในอาชีพ		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่เกิน 10,000 บาท	9 (45.0)	11 (55.0)	20 (13.9)
10,001 - 20,000 บาท	28 (51.9)	26 (48.1)	54 (37.5)
ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป	25 (35.7)	45 (64.3)	70 (48.6)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2 = 3.27373^{NS} \quad (\chi^2(2,0.05) = 5.991)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 18.3826 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 จะเท่ากับ 6.635 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้มากกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง การมีแหล่งเงินกู้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 30) กล่าวคือ เกษตรกรที่กู้เงินจากเงินกู้แหล่งเดียว (คือจาก ธ.ก.ส.) จะมีความสำเร็จในอาชีพสูงกว่ากลุ่มเกษตรกรที่มีการกู้เงินจากหลายแหล่งกู้

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

แหล่งเงินกู้	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
แหล่งเดียว (ธ.ก.ส.)	25 (28.7)	62 (71.3)	87 (60.4)
มากกว่า 1 แหล่ง	37 (64.9)	20 (35.1)	57 (39.6)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2 = 18.3826^{**} \quad (\chi^2(1, 0.01) = 6.635)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8
ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหนี้กับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหนี้เงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.00806 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จะเท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง จำนวนหนี้ของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหนี้ ธ.ก.ส. กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

จำนวนหนี้	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
ไม่เกิน 10,000 บาท	54 (43.2)	71 (56.8)	125 (86.8)
ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป	8 (42.1)	11 (57.9)	19 (13.2)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=0.00806^{NS} \quad (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายเงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพ

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายเงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ด้วยการคำนวณค่าไคสแควร์ ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.50683 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางโดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 เท่ากับ 3.841 ปรากฏว่าค่าที่คำนวณได้จะน้อยกว่าตาราง ซึ่งหมายถึง การใช้จ่ายเงินกู้ของเกษตรกรด้านต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายเงินกู้กับความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร

การใช้จ่ายเงินกู้	ความสำเร็จในอาชีพ		
	ต่ำ	สูง	รวม
เพื่อการเกษตรอย่างเดียว	48 (40.7)	70 (59.3)	118 (81.9)
เพื่อการเกษตรและบริโภคบางส่วน	14 (53.8)	12 (46.2)	26 (18.1)
รวม	62 (43.1)	82 (56.9)	144 (100.0)

$$\chi^2=1.50683^{NS} (\chi^2(1,0.05)=3.841)$$

หมายเหตุ ความสำเร็จระดับต่ำ คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 93.8

ความสำเร็จระดับสูง คือ ผลการประเมินจาก จปฐ. ภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 93.8

ตอนที่ 6 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ

6.1 สภาพปัญหา

จากผลการศึกษา เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับ (ตารางที่ 32) ดังนี้

1. เกษตรกรร้อยละ 96.5 มีปัญหาด้านระยะเวลาการผ่อนชำระคืนเงินกู้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่กำหนดไว้เพียง ไม่เกิน 12 เดือน
2. เกษตรกรร้อยละ 75.0 ประสบปัญหาด้านการเงินที่ไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้เพื่อการผลิต เพราะในปัจจุบันนี้ได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. เพียงแหล่งเดียว ไม่สามารถหาแหล่งเงินกู้อื่นได้อีก ทำให้มีทุนไม่เพียงพอต่อการผลิตผลผลิตเกษตร
3. เกษตรกรร้อยละ 73.6 ประสบปัญหาด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธ.ก.ส. ที่สูงเกินไป ทำให้มีภาระในการชำระหนี้คืนสูง และภาระหนี้พร้อมดอกเบี้ยที่ต้องชำระคืนนั้นไม่สมดุลกับรายได้จากการเกษตร
4. เกษตรกรร้อยละ 56.3 ประสบปัญหาด้านการติดต่อขอสินเชื่อกับ ธ.ก.ส. ที่กำหนดขั้นตอนในการขอกู้ไว้ซับซ้อนและยุ่งยาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ธนาคารก็ไม่สามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจนอีกด้วย
5. เกษตรกรร้อยละ 48.6 ประสบปัญหาไม่สามารถหาบุคคลค้ำประกัน รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้ไม่กล้าไปค้ำประกันเงินกู้ให้กับเพื่อนเกษตรกร
6. เกษตรกรร้อยละ 41.7 ประสบปัญหาด้านภัยธรรมชาติ คือ หนาวจัดในฤดูหนาว ร้อนไฟป่ามีจำนวนมากในฤดูแล้ง และฤดูฝนยากต่อการสัญจรและเข้าสู่ฟาร์ม เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอย่างยิ่ง
7. เกษตรกรร้อยละ 28.5 ประสบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในครอบครัว ด้านการผลิต คือ วัสดุและอุปกรณ์การเกษตร หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามความจำเป็น ค่อนข้างสูง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ให้แก่ธนาคาร
8. เกษตรกรร้อยละ 15.3 ประสบปัญหาด้านสุขภาพ เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเกษตรกร และส่งผลต่อการหารายได้คืนกับธนาคาร

ตารางที่ 32 สภาพปัญหาของเกษตรกร

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการผ่อนชำระคืนสั้นเกินไป	139	96.5
แหล่งเงินกู้มีน้อย/จำนวนเงินกู้ได้น้อย	108	75.0
อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป	106	73.6
ขั้นตอนการกู้มีความยุ่งยาก	81	56.3
ขาดบุคคลค้ำประกัน/ไม่กล้าค้ำประกัน	70	48.6
ภัยธรรมชาติ	60	41.7
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง	41	28.5
สุขภาพไม่ดี	22	15.3

หมายเหตุ : เกษตรกรแต่ละรายอาจประสบปัญหาหลายด้าน

6.2 ข้อเสนอแนะแก้ไขปัญหา

เกษตรกร ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา (ตารางที่ 33) ดังต่อไปนี้

1. เกษตรกรร้อยละ 81.9 เสนอแนะให้ ธ.ก.ส. ควรเพิ่มหรือขยายระยะเวลาการคืนเงินกู้ให้ยาวนานกว่าเดิม
2. เกษตรกรร้อยละ 59.7 เสนอแนะให้ ธ.ก.ส. เพิ่มวงเงินกู้ให้สูงกว่าที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน พร้อมขอให้ธนาคารกำหนดอัตราดอกเบี้ยเพื่อการเกษตรกรรมให้น้อยลงอีกด้วย
3. เกษตรกรร้อยละ 47.7 เสนอแนะให้ ธ.ก.ส. ลดขั้นตอน หรือลดจำนวนเอกสารในกระบวนการขอกู้ของเกษตรกรให้น้อยลง และง่ายต่อการปฏิบัติ

ตารางที่ 33 แนวทางแก้ไขปัญหา

แนวทางแก้ไข	จำนวน	ร้อยละ
ควรกำหนดการผ่อนชำระให้นานกว่าเดิม	118	81.9
เพิ่มวงเงินสินเชื่อให้เพียงพอ	86	59.7
ลดขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ	69	47.9

หมายเหตุ : เกษตรกรรายหนึ่งอาจมีข้อเสนอแนะหลายประการ